

проїзний документ для виїзду за кордон у порядку, встановленому законодавством України.

Особи, яких визнано біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, користуються тими самими правами і свободами, а також мають такі самі обов'язки, як і громадяни України, крім випадків, установлених Конституцією та законами України, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Список використаних джерел:

1. Набуття статусу біженця або додаткового захисту. URL: <https://dmsu.gov.ua/poslugi/nabuttya-statusu-bizhenczya-abo-dodatkovogo-zaxistu.html>

2. Складнощі починаються на кордоні. URL: <https://ua.112.ua/statji/ukyrhystani-bula-vidomoiu-zhurnalistkoiu-a-v-ukraini-stala-bomzhem-yak-bizhentsi-shukaiut-prytulok-v-nashii-kraini-508558.html>

АСПЕКТИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ НАСИЛЬСТВА ПРОТИ ЖІНОК В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Альона ЛУКАШЕНКО, доцент кафедри публічного управління та адміністрування Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Проблема насильства не є новою і супроводжує людство протягом всього періоду його існування. Разом з тим, з'явилися обставини, які зумовили його глобальний характер, особливо в умовах останніх подій, пов'язаних із світовою пандемією COVID-19. Досить поширеною проблемою стало збільшення випадків домашнього насильства та темпів його розповсюдження, яке в Україні вже криміналізовано. За даними Міністерства соціальної політики України, порівняно з минулим роком, тільки за перше півріччя 2020 року до компетентних структурних підрозділів обласних та Київської міської адміністрації надійшло на 52,2 % таких звернень більше [2]. Національне законодавство з протидії домашньому насильству є одним з індикаторів Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, що у подальшому потребує дотримання забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчат, розробки механізму реалізації, створення системи доступних послуг для постраждалих у регіонах, врахування під час визначення напрямків наукових досліджень тощо. З цією метою в Україні прийнято Закон [4], затверджено Порядок взаємодії суб'єктів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі [5], визначено цілі та наголошено на розробленні урядом плану невідкладних заходів [7; 6] та ін.

Проблематика насильства та його видів досліджуються вченими у різних галузях науки. Методологічні засади протидії насильства в сім'ї представлені у роботах зарубіжних (Джудіт Герман, Норт Дуглас, Є. Карапетян та ін.) та вітчизняних (О. Бандурка, Ю. Битяк, К. Левченко та ін.) вчених. В Україні за останні п'ять років у сфері юридичних наук значну увагу приділено кримінально-правовим, криміналістичним та адміністративно-правовим характеристикам насильства. У сфері адміністративного феномену домашнє насильство досліджують щодо запобігання та протидії в сім'ї – О. Бабенко (2017) та Г. Горбова (2016), забезпечення діяльності органів публічної адміністрації щодо попередження насильства в сім'ї відносно дітей – О. Ткаленко (2016), захисту дітей – Н. Лесько (2017, 2019) тощо. Зазначені дослідження акцентують увагу на проблематиці насильства загалом у сім'ї та захисті дітей. Враховуючи останні тенденції збільшення насильства проти жінок, вказані адміністративно-правові аспекти вивчаються фрагментарно або в рамках широкої тематики та не досліджуються комплексно. Слід зазначити і те, що мало уваги приділено порівняльно-правовим дослідженням.

Метою нашого дослідження є аспекти адміністративно-правового регулювання насильства проти жінок як глобальної світової проблеми.

Світовий досвід, зокрема ООН, акцентує увагу на «тіньовій пандемії» жорстокості домашнього насильства по відношенню до жінок як глобальної кризи (Англія, Франція, Німеччина, Китай, Бразилія, Італія, Іспанія та ін.), визначає насильство проти жінок як новий політичний пріоритет для країн Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). У ряді країн прийнято спеціальні закони боротьби з домашнім насильством, які захищають права жінок (Німеччина, Франція, Великобританія, США) та пріоритет профілактичних або виховних заходів по відношенню до насильства (охоронні накази). Поліцейські Бразилії можуть затримати кривдника не тільки за факт насильства щодо жінки, але й якщо у його діях існує реальна загроза такого насильства. Такого виду стягнення, як штраф, немає. У Польщі є методика процедури «Блакитні карти» з втручанням у справи сім'ї без згоди її членів за сприяння комендатури поліції та місцевих органів соціальної допомоги, використання громадського осуду (ухвала про покарання до відома публіки). Законодавство Республіки Беларусь щодо профілактики правопорушень вводить обмеження на скоєння визначених дій. Профілактичні заходи побутового насильства в Казахстані передбачають адміністративні штрафи, арешти [3].

В Україні ст. 173² Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачає громадські роботи та адміністративний арешт з посиленням відповідальності у разі повторності правопорушення [1], розширення повноважень органів публічної адміністрації, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству (ст. 7-10) [4].

Таким чином, зарубіжний та вітчизняний досвід адміністративно-правового регулювання насильства проти жінок в умовах глобалізації

свідчить про спільні заходи та водночас наявні особливості національного законодавства щодо насильства проти жінок.

Захисні приписи проти насильства жінок можна умовно поділити на: тимчасові заборонні – адміністративний арешт; профілактичні – реальна загроза насильства, штраф, громадський осуд, профілактичний облік кривдника; контрольні – анулювання дозволів, вилучення зброї та боєприпасів; комплексні – втручання у справи сім'ї без згоди її членів за сприяння поліції та місцевих органів соціальної допомоги.

Доцільно диференціювати різні категорії громадян щодо запозичення зарубіжного досвіду насильства проти жінок в Україні, наприклад категорія «А» посад державної служби (громадський осуд).

Вивчення інших заборонних приписів стосовно кривдників проти насильства жінок та адаптація зарубіжного досвіду в законодавство України потребує подальших наукових розвідок в умовах глобалізації.

Список використаних джерел:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-Х // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення 29.11.2020).
2. Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/19092.html> (дата звернення 30.11.2020).
3. Новели законодавства про запобігання та протидію домашньому насильству: матеріали міжнародного круглого столу (27 вересня 2019 року). Київ: Національна академія прокуратури України, 2019. 184 с. URL: http://napu.com.ua/wpcontent/uploads/2019/09/VERSTKA_NOVELU_ZAKONO_DAVSTVA-1.pdf
4. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text> (дата звернення 29.11.2020).
5. Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі : Постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 № 658 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/658-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення 29.11.2020).
6. Про невідкладні заходи із запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі, захисту прав осіб, які постраждали від такого насильства : Указ Президента України від 21.09.2020 № 398/2020 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/398/2020#Text> (дата звернення 29.11.2020).

7. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30.09.2019 № 722/2019 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (дата звернення 29.11.2020).

ЗАХОДИ З ПРОФІЛАКТИКИ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА

Анастасія БАГАТКО, курсант 205 навчальної групи Навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ

Чинником соціального ризику, що призводить до поглиблення соціально- психологічної та моральної роз'єднаності, взаємної недовіри й ворожості щодо інших членів родини, брутальності й жорстокості в спілкуванні з оточенням виступає насильство. На жаль, немає достовірної статистики про реальні вияви насильства в сім'ї, оскільки насильство в родині – найприхованіша його форма.

Узагальнюючи праці сучасних дослідників, в яких досліджується питання профілактики насильства в сім'ї та жорстокого поводження щодо дітей у сім'ї, виокремимо кілька напрямів: обґрунтування проблеми попередження жорстокого ставлення до дітей (В. Боровик, Т. Кир'язова, С. Тадіян); виділення основ соціально-правового захисту дітей від жорстокості (В. Голіна, О. Іващенко, Г. Черепанова); аналіз зарубіжного досвіду попередження явища жорстокості щодо дітей (С. Айропетов, З. Зайцева, В. Железнов, І. Зверєва, О. Пилипенко, О. Романова); визначення загальних питань превентивного виховання з проблеми негуманної поведінки дорослих щодо дітей (О. Докукіна, А. Зубко, В. Оржеховська, Л. Пономаренко, В. Постовий, Н. Стрельникова, П. Щербань); виділення окремих аспектів соціально-педагогічної діяльності щодо подолання жорстокого ставлення до дітей (Н. Заверико, І. Зверєва, А. Капська, О. Караман, Л. Міщик, А. Мудрик, І. Трубавіна).

Причинами прояву насильства в українських родин є: психологічні чинники (психічні розлади, високий рівень агресії, власний негативний досвід дитинства, низька самооцінка осіб); соціальні чинники (стереотипність уявлень про ролі в сім'ї та виховання дітей, високий рівень алкоголізації населення, поширення наркоманії); економічні чинники (зниження рівня життя значної частини населення, безробіття, соціально-побутова невлаштованість) [4].

Аналізуючи питання профілактики насильства в родині, дослідники акцентують увагу на необхідності та ефективності саме міждисциплінарних досліджень. В правовому полі протидія домашньому насильству визначається як система заходів, які спрямовані на припинення домашнього насильства, надання допомоги та захисту постраждалій особі, відшкодування їй завданої шкоди, а також на належне розслідування випадків домашнього